

Nieuwsbrief Leren - Boekbespreking

Lieven Coppens

Eerder verschenen op <http://boeketje-onderwijs.skynetblogs.be>

Auteur(s):	Wied Ruijsenaars
Titel:	Leerproblemen en leerstoornissen. Remedial teaching en behandeling. Hulpschema's voor opleiding en praktijk.
Uitgeverij:	Lemniscaat
Plaats:	Rotterdam
Jaar:	2008 (derde druk)
Pagina's:	124
ISBN-13:	978-90-5637-393-1

Dit schematische boek is geen handboek, maar een leer-werkboek in de vorm van een bespreking van thema's aan de hand van 'kapstukken' en verschillende perspectieven die elkaar gedeeltelijk overlappen. Door te blijven denken over hoe we remediëring en behandeling kunnen optimaliseren op basis van geldig gebleken kennis, door het *doen* te combineren met continue reflectie, door ons te realiseren dat er niet één aanpak kan bestaan en dat de vraag naar dé methode een onzinnige is, op die manier komen we af en toe een stap verder.

Dit schrijft Ruijsenaars zelf in zijn voorwoord op dit boek. Hiermee vat hij de hele bedoeling: mensen blijvend aan het denken zetten over wat ze doen. Uit de specifieke inleidingen blijkt wie die mensen zijn:

- remedial teachers en studenten remedial teaching;
- docenten remedial teaching;
- orthopedagogen, psychologen en studenten;
- docenten orthopedagogiek en psychologie.

In het eerste hoofdstuk schetst Ruijsenaars het profiel van de remedial teacher en zijn deskundigheid. Hij bespreekt de context waarin de remediëring van ernstige leerproblemen plaatsvindt. Daarbinnen plaatst hij de orthopedagogische basishouding. Hij herdefinieert een leerstoornis als een problematische onderwijs-situatie. De remediëring en behandeling krijgen een eigen stek op het continuüm van zorg. De remedial teacher moet bekwaamheden hebben op belangrijke domeinen van kennis en vaardigheden. Deze vind je terug in een duidelijk schema. Het hardnekkigheidcriterium krijgt de functie van scheidingslijn tussen leerprobleem en leerstoornis. Wanneer een leerprobleem immuun blijkt voor planmatige en systematische didactische beïnvloeding, zoals in remedial teaching, dan kan er sprake zijn van een leerstoornis. Tot slot van dit eerste hoofdstuk houdt Ruijsenaars een pleidooi voor een goede begripsafbakening. Dit om de communicatie tussen hulpverleners te bevorderen.

Het tweede hoofdstuk staat helemaal in het teken van het beslissen op het continuüm van zorg en het kiezen van de geschikte remediëringsprogramma's. De auteur geeft enkele reflectievragen bij de verschillende keuzemomenten van het continuüm van zorg. Daarenboven stelt hij een volgorde op voor de keuze van remediëringsprogramma's. Hij geeft enkele criteria die daarbij kunnen helpen.

In het derde hoofdstuk komen diagnostiek en behandeling als methodologische cycli aan bod. De aandachtige lezer herkent in beide cycli zeker heel veel uit de handelingsgerichte diagnostiek en het handelingsgericht werken. Hij moet hier in het bijzonder stilstaan bij de stukjes over de verkennende behandelingsanalyse en de toetsende behandeling.

Het vierde hoofdstuk is zeer kort. Daarom is het niet minder belangrijk. Het legt uit hoe je kennis kan beïnvloeden door de instructie te systematiseren. De auteur gaat op zoek naar de verschillende aspecten van

Nieuwsbrief Leren - Boekbespreking

Lieven Coppens

Eerder verschenen op <http://boeketje-onderwijs.skynetblogs.be>

de instructie die je kunt manipuleren. De instructieprincipes en het gebruik van feedback komen onder meer aan bod.

In het vijfde hoofdstuk staan het lezen, spellen en rekenen centraal. Hierbij maakt Ruijssenaars telkens onderscheid tussen de theorieën over lezen, spellen en rekenen en de daarbij horende procesmodellen. Het laatste hoofdstuk staat helemaal in het teken van het opbouwen van een behandelingsonderdeel of behandelsessie. Voor lezen, spellen en rekenen formuleert de auteur globale behandeldoelen en meer specifieke tussendoelen.

Het is even wennen aan de opzet van dit – op zich heel verhelderende – boek. Ruijssenaars maakt in elk hoofdstuk overvloedig gebruik van schema's die de inhoud representeren. Elk schema is een 'kapstok' die de lezer kan gebruiken. Alle schema's samen vormen als het ware een zorgformularium.

[2009-10-18]